

Α,α

άλογο

Το πρώτο γράμμα του ελληνικού αλφαβήτου

α! (ΕΠΙΦ.)

λέξη που δείχνει χαρά, έκπληξη, θαυμασμό, λύπη, απορία, ευχή κ.ά

Α! πόσο χαίρομαι που ήρθες.

Α! έτσι είσαι;

Α! ήρθες.

Α, όχι! Δεν αντέχω άλλο.

Α! τώρα θα δεις.

ΣΥΝ.: αχ άχου, όχου, ω, ποπό

αβαθής, ής, ές (ΕΠ.)

αυτός που είναι ρηχός, αυτός που δεν έχει βάθος

Αβαθή λέμε τα ρηχά νερά.

Η λίμνη είναι αβαθής.

ΣΥΝ.: ρηχός

ΑΝΤ.: βαθύς

αβασάνιστος, η, ο (ΕΠ.)

1. αυτός που δεν έχει βασανιστεί, που δεν έχει τλαιπωρηθεί

Αυτή η γυναίκα έζησε μια ζωή αβασάνιστη.

ΣΥΝ.: αταλαιπώρητος

ΑΝΤ.: βασανισμένος, τλαιπωρημένος

2. αυτός που δεν έπαθε, που δεν του έκαναν βασανιστήρια

ΣΥΝ.: ακακοποίητος

3. αυτός που κάνει κάτι χωρίς να το ελέγξει, με πρόχειρο και επιπόλαιο τρόπο

Οι δημοσιογράφοι δεν πρέπει να χρησιμοποιούν με αβασάνιστο τρόπο τις πληροφορίες τους.

ΣΥΝ.: επιπόλαιοι

αβάσταχος, η, ο (ΕΠ.)

1. αυτός που δεν αντέχεται, που δεν υποφέρεται
Οι πόνοι τον είναι αβάσταχοι.

Δεν έχει φίλους και η μοναξιά είναι αβάσταχη.

ΣΥΝ.: ανυπόφορος, αφόρητος

ΑΝΤ.: υποφερτός

2. αυτός που είναι τόσο βαρύς που δεν μπορούμε να τον σηκώσουμε, να τον κρατήσουμε

Αυτό το κοντί είναι αβάσταχο.

ΣΥΝ.: ασήκωτος

3. αυτός που δεν μπορεί να συγκρατηθεί

Ο έρωτάς του για τη Μαρία είναι αβάσταχος.

Η οργή που νιώθει είναι αβάσταχη.

ΣΥΝ.: ασυγκράτητος, ορμητικός

ΑΝΤ.: συγκρατημένος

άβαφος, η, ο και άβαφτος, η, ο (ΕΠ.)

αυτός που δεν έχει βαφτεί

Το δωμάτιο είναι άβαφτο.

ΣΥΝ.: αμφογιάτιστος, αχρωμάτιστος

ΑΝΤ.: βαμμένος, μπογιατισμένος

αβάφτιστος, η, ο και αβάπτιστος, η, ο (ΕΠ.)

1. αυτός που δεν έχει βαπτιστεί

Το μωρό τους είναι αβάπτιστο.

ΑΝΤ.: βαπτισμένος

2. αυτός που το όνομά του δεν το πήρε μετά από βάπτιση

Ο Γιώργος είναι αβάπτιστος. Οι γονείς του δήλωσαν το όνομά του στο δημαρχείο.

άβγαλτος, η, ο (ΕΠ.)

1. αυτός που δεν έχει βγει από εκεί που τον έβαλαν, που δεν έχει φύγει από τον τόπο του

Ξάπλωσε να κοιμηθεί με άβγαλτα τα ρούχα και τα παπούτσια.

2. αυτός που δεν έχει πείρα από τη ζωή και τον κόσμο
Ήταν τόσο άβγαλτος που εύκολα τον κορόιδεψαν.

ΣΥΝ.: άμαθος, απνήρευτος, αθώος, άπειρος, αγνός, αμάθητος

ΑΝΤ.: έμπειρος, ξεβγαλμένος, ξεπεταγμένος

αβγαταίνω και αβγατίζω (Ρ.)

1. γίνομαι μεγαλύτερος ή περισσότερος
Η μόνη φιλοδοξία που είχε ήταν να αβγαταίνουν τα πλούτη του.

ΣΥΝ.: πολλαπλασιάζομαι, πληθαίνω, αυξάνομαι

ΑΝΤ.: περιορίζομαι, μειώνομαι, ελαττώνομαι

2. αυξάνω κάτι, κάνω κάτι περισσότερο

Τα παιδιά του αβγάτισαν την πατρική περιουσία.

Θέλει να αβγατίσει τα υπάρχοντά του.

ΣΥΝ.: αυξάνω, πολλαπλασιάζω, μεγαλώνω

ΑΝΤ.: μειώνω, λιγοστεύω, ελαττώνω

αβέβαιος, η, ο (ΕΠ.)

1. αυτός που δεν δείχνει βεβαιότητα, που αλλάζει εύκολα

Το μέλλον του είναι αβέβαιο.

Ο καιρός για το Σαββατοκύριακο είναι αβέβαιος.

ΣΥΝ.: απρόβλεπτος, ρευστός

ΑΝΤ.: βέβαιος, σίγουρος, σταθερός

2. αυτός για τον οποίο δεν έχουμε αρκετά στοιχεία, που δεν ξέρουμε σίγουρα

Η κακοκαιρία κάνει το ταξίδι μας αβέβαιο.

Ο αντίπαλός μας είναι ισχυρός και η νίκη θεωρείται αβέβαιη.

Είναι αβέβαιη η προέλευση των ρούχων.

ΣΥΝ.: αμφίβολος, σκοτεινός, ασαφής

ΑΝΤ.: σίγουρος, ασφαλής, βέβαιος

η αβεβαιότητα (ΟΥΣ.)

η έλλειψη σιγουριάς, βεβαιότητας

Υπάρχει αβεβαιότητα στην αγορά, επειδή ο κόσμος δεν έχει χρήματα.

ΣΥΝ.: αοριστία, αστάθεια, ασάφεια, αμφιβολία, ρευστότητα

ΑΝΤ.: βεβαιότητα, σιγουριά

αβέρτα (ΕΠΙΡΡ.)

γενναιόδωρα, χωρίς τσιγκουνιές, απλόχερα

Ξοδεύει τα χρήματά του αβέρτα.

Μοιράζει υποσχέσεις αβέρτα.

αβίαστος, η, ο (ΕΠ.)

1. αυτός που δεν βιάζεται, που γίνεται χωρίς πίεση ή άγχος

Το γέλιο του βγήκε αβίαστο.

2. αυτός που είναι αυθόρμητος, που δεν προσποιείται

Αβίαστη διατύπωση.

Αβίαστος λόγος.

ΣΥΝ.: αυθόρμητος

3. αυτός που προκύπτει φυσιολογικά μετά από όσα έγιναν

Αβίαστο συμπέρασμα.

αβλαβής, ής, ές (ΕΠ.)

1. αυτός που δεν έχει πάθει κάτι κακό, κάποια βλάβη

Μετά το ατύχημα ο οδηγός βγήκε από το αυτοκίνητο σώος και αβλαβής.

ΣΥΝ.: άθικτος, ακέραιος, ανέπαφος

2. αυτός που δεν κάνει κάτι κακό, που δεν προξενεί βλάβη

Είναι τα εντομοκτόνα αβλαβή για τη δημόσια υγεία; Αυτό είναι ένα αβλαβές φάρμακο.

ΣΥΝ.: ακίνδυνος, άκακος

η αβλεψία (ΟΥΣ.)

το λάθος που γίνεται όταν δεν προσέχουμε
Έχασα το τετράδιό σου από δική μου αβλεψία.

ΣΥΝ.: απροσεξία

αβοήθητος, η, ο (ΕΠ.)

αυτός που δεν τον βοήθησε κανένας

Όταν έφυγαν οι φίλοι του, έμεινε μόνος και αβοήθητος.

ΣΥΝ.: απροστάτευτος, ανυπεράσπιστος

άβολος, η, ο (ΕΠ.)

1. αυτός που δεν έχει άνεση, που δεν εξυπηρετεί, που δεν βολεύει

Το παπούτσι που πήρα είναι άβολο.

Η δουλειά του τον δυσκολεύει, γιατί έχει άβολο ωράριο.

ΣΥΝ.: κουραστικός

ΑΝΤ.: βολικός, εξυπηρετικός

2. αυτός που δυσκολεύεται να προσαρμοστεί σε κάτι
Είναι πολύ άβολος στις συναναστροφές του.

Αυτός είναι άβολος χαρακτήρας.

ΣΥΝ.: ανάποδος, ιδιότροπος, δύστροπος, δύσκολος, κακόβολος

ΑΝΤ.: βολικός, καλόβολος

άβουλος, η, ο (ΕΠ.)

αυτός που δεν έχει δική του θέληση, που δεν μπορεί να πάρει μία απόφαση μόνος του

Τι άβουλο πλάσμα!

Έχει άβουλο χαρακτήρα και δεν παίρνει πρωτοβουλίες.

ΣΥΝ.: αναποφάσιτος, διστακτικός

ΑΝΤ.: αποφασιστικός, θεληματικός

άβραστος, η, ο (ΕΠ.)

αυτός που δεν έχει βράσει καθόλου ή που δεν έβρασε όσο έπρεπε

Το κρέας είναι άβραστο.

ΣΥΝ.: ωμός

ΑΝΤ.: βρασμένος

η άβυσσος (ΟΥΣ.)

μεγάλο και απότομο άνοιγμα στο έδαφος με αμέτρητο βάθος

Οι επιστήμονες ανακάλυψαν σε ένα έρημο νησί μία άβυσσο.

ΦΡΑΣΕΙΣ

- στο χείλος της αβύσσου

λίγο πριν την καταστροφή

Αυτός ο άνθρωπος με τις πράξεις του οδήγησε την οικογένειά του στο χείλος της αβύσσου.

- άβυσσος η ψυχή του ανθρώπου

η αδυναμία λογικής εξήγησης για τη συμπεριφορά ενός ανθρώπου

Αφού είχαν ετοιμαστεί όλα και ο γαμπρός περίμενε στην εκκλησία, η νύφη το έσκασε χωρίς να ειδοποιήσει κανέναν. Αργότερα μάθαμε ότι πήγε στην Αυστραλία.

Τι να πει κανείς, άβυσσος η ψυχή του ανθρώπου.

το αγαθό (ΕΠ. ΩΣ ΟΥΣ.)

1. κάθε τι που ικανοποιεί τις ανάγκες του ανθρώπου
Το ψηγείο είναι ένα αγαθό του πολιτισμού.

ΣΥΝ.: προϊόν

2. τα πλούτη, η περιουσία

Έχει όλα τα αγαθά.

3. τα καλά που παίρνουμε από κάτι, τα θετικά αποτελέσματα

Όλοι απολαμβάνουμε τα αγαθά της ειρήνης.

η αγαθοεργία (ΟΥΣ.)

η καλή πράξη, η φιλανθρωπία

Αφιέρωσε τη ζωή της στις αγαθοεργίες.

αγαθός, ή, ό (ΕΠ.)

1. ο καλός άνθρωπος

Αυτός ο άνθρωπος έχει αγαθά αισθήματα.

ΣΥΝ.: καλός, ενάρετος

ΑΝΤ.: κακός, πονηρός

2. αυτός που είναι αφελής, που δεν είναι πονηρός, ο ευκολόπιστος

Είναι αγαθός άνθρωπος και μερικοί τον κοροϊδεύουν.

ΣΥΝ.: αφελής, αγαθίτης, ευκολόπιστος, απονήρευτος

ΑΝΤ.: πονηρός, έξυπνος

αγάλι (ΕΠΙΡΡ.)

σιγά σιγά, μετά από καιρό, με υπομονή

Θα δεις που αγάλι αγάλι θα περάσει ο καιρός και θα ξεχάσεις.

ΦΡΑΣΕΙΣ

- αγάλι αγάλι γίνεται η αγουρίδα μέλι

πρέπει να περάσει ο κατάλληλος καιρός, για να έχουμε αυτό που θέλουμε

ΣΥΝ.: ήρεμα, σταδιακά, σιγά σιγά, βαθμιαία

ΑΝΤ.: απότομα, βιαστικά, γρήγορα, αμέσως, ξαφνικά

αγαλλιάζω (Ρ.)

νιώθω μεγάλη χαρά

Αγαλλίασε η ψυχή του μόλις την είδε.

ΣΥΝ.: χαίρομαι, ευχαριστιέμαι, ευφραίνομαι

ΑΝΤ.: λυπούμαι, πικραίνομαι, στενοχωριέμαι

η αγαλλίαση (ΟΥΣ.)

1. το αίσθημα της μεγάλης χαράς

Νιώθει μεγάλη αγαλλίαση κάθε φορά που επισκέπτεται το χωριό του.

ΣΥΝ.: χαρά, ευχαρίστηση, τέρψη

ΑΝΤ.: λύπη, θλίψη, απογοήτευση, πίκρα

2. το αίσθημα της ανακούφισης, της ηρεμίας

Ένωσε μεγάλη αγαλλίαση όταν ο γιος της πέρασε στο πανεπιστήμιο.

ΣΥΝ.: ανακούφιση, ηρεμία

το άγαλμα (ΟΥΣ.)

1. το έργο τέχνης που φτιάχνει ένας γλύπτης, όταν σκαλίζει μάρμαρο, μέταλλο ή άλλο υλικό. Το άγαλμα μοιάζει σε θεό, άνθρωπο ή ζώο.

Στην κεντρική πλατεία του δήμου μας υπάρχει το άγαλμα του Κολοκοτρώνη.

ΣΥΝ.: γλυπτό

2. αυτός που δεν κουνιέται καθόλου

Όταν την είδε ένωσε τέτοια έκπληξη που έγινε άγαλμα, ούτε μιλούσε ούτε κουνιόταν.

3. αυτός που έχει όμορφο, τέλειο σώμα

Είναι τόσο όμορφος, έχει τόσο ωραίο κορμί, σωστό άγαλμα.

η αγανάκτηση και αγανάχτηση (ΟΥΣ.)

η δικαιολογημένη οργή

Η αγανάκτηση του πλήθους είναι μεγάλη.

Ο πρωθυπουργός ξεσήκωσε τη λαϊκή αγανάκτηση με τα νέα μέτρα.

ΣΥΝ.: θυμός, οργή, δυσαρέσκεια

αγανακτώ και αγαναχτώ (Ρ.)

νιώθω αγανάκτηση

Οι πολίτες έχουν αγανακτήσει με την ακρίβεια που υπάρχει.

ΣΥΝ.: θυμώνω, εξαγριώνομαι, οργίζομαι

η αγάπη (ΟΥΣ.)

1. το συναίσθημα που δείχνουμε όταν ενδιαφερόμαστε για κάποιον

Βαθιά αγάπη.

Απέραντη αγάπη.

Αθώα αγάπη.

Η αγάπη της είναι αιώνια.

ΑΝΤ.: μίσος

2. η αφοσίωση και ο συναισθηματικός δεσμός μεταξύ των ανθρώπων

Η μητέρα αισθάνεται αγάπη για το παιδί της.

ΣΥΝ.: στοργή, τρυφερότητα

3. το να μας αρέσει κάτι πάρα πολύ, η μεγάλη προτίμηση για κάτι

Η γυμναστική είναι η μεγάλη της αγάπη.

ΣΥΝ.: πάθος

ΑΝΤ.: απέχθεια, αντιπάθεια, μίσος

αγαπημένος, η, ο (ΜΕΤΟΧ. ΩΣ ΕΠ.)

1. αυτός που τον αγαπούν

Ο αγαπημένος μου γιος.

2. αυτός που προτιμούμε, που θέλουμε

Ο αγαπημένος μου ηθοποιός.

αγαπητός, ή, ό (ΕΠ.)

αυτός που αξίζει την αγάπη, που προκαλεί τη συμπάθεια

Είναι ο πιο αγαπητός συγγραφέας της νεολαίας.

ΣΥΝ.: αγαπημένος, προσφιλής

ΑΝΤ.: μισητός, αντιπαθητικός

αγαπώ (Ρ.)

1. νιώθω αγάπη για κάποιον ή για κάτι

Η μητέρα αγαπά τα παιδιά της.

ΑΝΤ.: μισώ

2. νιώθω συμπάθεια, τρυφερότητα, στοργή

Αγαπώ τους ανθρώπους που έχουν όρεξη για τη ζωή.

ΣΥΝ.: συμπαθώ

ΑΝΤ.: αντιπαθώ

3. νιώθω έρωτα για κάποιον

Τον αγάπησε παθιασμένα.

Τον αγάπησε από την πρώτη στιγμή που τον είδε.

4. νιώθω μεγάλο ενδιαφέρον για κάτι, μου αρέσει να ασχολούμαι με κάτι

Αγαπώ τη λαϊκή μουσική.

Πες μου τι αγαπάς, να σου το φέρω.

ΣΥΝ.: επιθυμώ, θέλω

άγαρμπος, η, ο (ΕΠ.)

1. αυτός που δεν έχει χάρη, κομψότητα

Το περπάτημά του είναι άγαρμπο.

ΣΥΝ.: άκομψος, ακαλαίσθητος, άχαρος

2. αυτός που είναι άκομψος στην εμφάνιση

Αυτό το φόρεμα είναι πολύ άγαρμπο επάνω της.

ΣΥΝ.: ασουλούπωτος

3. αυτός που δεν έχει λεπτότητα στη συμπεριφορά

Άγαρμποι τρόποι.

Άγαρμπη συμπεριφορά.

ΣΥΝ.: άξεστος

ANT.: ευγενικός

η αγγαρεία (ΟΥΣ.)

κάθε τι που κάνει κάποιος χωρίς να το θέλει, χωρίς να τον ευχαριστεί ή να τον ενδιαφέρει

Το καθάρισμα του σπιτιού είναι γι' αυτήν σκέτη αγγαρεία.

ΣΥΝ.: καταναγκασμός

ANT.: ευχαρίστηση

αγγαρεύω (Ρ.)

επιβάλλω σε κάποιον μια αγγαρεία, υποχρεώνω κάποιον να κάνει μια δουλειά που δεν θέλει

Κάθε Κυριακή ο πατέρας μου με αγγαρεύει να πλένω το αυτοκίνητο.

ΣΥΝ.: φορτώνω

το αγγείο (ΟΥΣ.)

1. δοχείο από πηλό, μέταλλο ή άλλο υλικό, για φύλαξη ή μεταφορά υγρών

Πάνω στο τραπέζι υπάρχει ένα πήλινο αγγείο.

ΣΥΝ.: κανάτι, στάμνα

2. πολύ λεπτός σωλήνας, αγωγός μέσα στον οργανισμό που μεταφέρει αίμα ή άλλο υγρό

Αιμοφόρα αγγεία.

Το ανθρώπινο σώμα έχει πολλά αγγεία.

ο αγγειοπλάστης (ΟΥΣ.)

αυτός που φτιάχνει τα αγγεία, κυρίως από πηλό

Αγόρασα από έναν αγγειοπλάστη ένα όμορφο πήλινο αγγείο.

η αγγειοπλαστική (ΟΥΣ.)

η τέχνη της κατασκευής αγγείων, η τέχνη του αγγειοπλάστη

Ο γιος μου θέλει να μάθει την τέχνη της αγγειοπλαστικής.

ΣΥΝ.: κεραμευτική

η αγγελία (ΟΥΣ.)

η είδηση, το μήνυμα ή η πληροφορία που υπάρχει σε περιοδικά, εφημερίδες, ραδιόφωνο, τηλεόραση κ.λπ.

Τη δουλειά μου τη βρήκα από αγγελία στην εφημερίδα.

ΣΥΝ.: γνωστοποίηση, ανακοίνωση, μήνυμα

ο αγγελιαφόρος (ΟΥΣ.)

αυτός που φέρνει κάποια είδηση, κάποιο μήνυμα, κάποια διαταγή

Ο αγγελιαφόρος του στρατηγού.

ΣΥΝ.: μαντατοφόρος, απεσταλμένος

αγγελικός, ή, ό (ΕΠ.)

αυτός που μοιάζει με άγγελο ως προς την ομορφιά ή την καλοσύνη ή ανήκει σε άγγελο.

Άγγελικό πρόσωπο.

Άγγελική ψυχή.

ΣΥΝ.: καλός, αγνός, απονήρευτος

ANT.: κακός, πονηρός, σατανικός, διαβολικός

ο άγγελος (ΟΥΣ.)

1. πνευματικά όντα, αγγελιαφόροι του Θεού

Οι άγγελοι ανήκουν στους επουράνιους ακολούθους του Θεού.

2. αυτός που φέρνει μία είδηση

Άγγελος ειρήνης.

Άγγελος χαράς.

3. αυτός που είναι όμορφος, αγνός και καλός όπως ένας άγγελος

Βοηθάει όλο τον κόσμο, είναι ένας άγγελος.

ΣΥΝ.: καλός, πονόψυχος

ANT.: σατανάς, διάβολος

το αγγελούδι (ΟΥΣ.)

το αθώο, καλό και όμορφο μικρό παιδάκι

Τι όμορφο παιδί, σωστό αγγελούδι!

το άγγιγμα (ΟΥΣ.)

η ελαφρά επαφή, το ακούμπισμα

Η καφετιέρα λειτουργεί με απλό άγγιγμα.

ΣΥΝ.: ακούμπισμα

αγγίζω, αγγίζομαι (Ρ.)

1. πλησιάζω κάποιον ή κάτι και τον ακουμπάω με το χέρι

Αγγίζω κάτι ελαφρά.

Αγγίζω άθελά μου.

ΣΥΝ.: ακουμπάω, ψηλαφώ

2. συγκινώ, προκαλώ ψυχική συγκίνηση

Αυτό το τραγούδι με άγγιξε.

3. επηρεάζω, αλλάζω τα χαρακτηριστικά κάποιου

Είχα να δω τη Μαρία δέκα χρόνια, ήταν ίδια και απαράλλακτη, σαν να μην την άγγιξε ο χρόνος.

αγγλικός, ή, ό (ΕΠ.)

αυτός που έχει σχέση με την Αγγλία

Έβαλε στο μπαλκόνι τον την αγγλική σημαία.

ο Άγγλος, η Αγγλίδα (ΟΥΣ.)

αυτός που προέρχεται από το έθνος των Άγγλων ή είναι πολίτης της Αγγλίας

Οι Άγγλοι τουρίστες πήγαν να δουν την Ακρόπολη.

το αγγούρι (ΟΥΣ.)

1. ο καρπός της αγγουριάς. Το αγγούρι είναι μακρύ και στενό λαχανικό, το χρώμα του είναι πράσινο και τρώγεται ωμό, συνήθως σε σαλάτες

Έφαγα μία ωραία σαλάτα με ντομάτα και αγγούρι.

2. εμπόδιο, δυσκολία

Το τελευταίο πρόβλημα ήταν αγγούρι.

η αγελάδα και η γελάδα (ΟΥΣ.)**1. το θηλυκό βόδι**

Ο γελαδάρης αρμέγει τη γελάδα.

2. η παχιά και δυσκίνητη γυναίκα

Τρώει τόσο πολύ που έχει γίνει σαν αγελάδα.

ο αγελαδάρης και ο γελαδάρης (ΟΥΣ.)**ο βοσκός που έχει αγελάδες**

Ο γελαδάρης προσέχει τις αγελάδες.

αγελαδινός, ή, ό και γελαδινός, ή, ό (ΕΠ.)

αυτός που προέρχεται από την αγελάδα

Σου αρέσει το αγελαδινό γιαούρτη;

αγελαδίσιος, ια, ιο (ΕΠ.)

αυτός που έχει σχέση με την αγελάδα ή θυμίζει αγελάδα

ο αγελαδοτρόφος, η αγελαδοτρόφος (ΟΥΣ.)

αυτός που εκτρέφει, μεγαλώνει αγελάδες

Εργαζόταν ως αγελαδοτρόφος σε ένα μεγάλο αγρόκτημα.

αγέλαστος, η, ο (ΕΠ.)**1. αυτός που δεν γελάει**

Αγέλαστο πρόσωπο.

2. αυτός που είναι σκυθρωπός, που δεν είναι ποτέ χαρούμενος

Αγέλαστος άνθρωπος.

ΣΥΝ.: κατσούφης, σκυθρωπός, μουτρωμένος

ΑΝΤ.: γελαστός

η αγέλη (ΟΥΣ.)**1. το σύνολο των ζώων που ζουν μαζί**

Στο δάσος υπάρχει μία αγέλη λύκων.

ΣΥΝ.: κοπάδι

2. το σύνολο των ανθρώπων που είναι άβουλο, που παρασύρεται

Αυτοί οι οπαδοί είναι αγέλη.

ΣΥΝ.: μπουλούκι, μάζα, όχλος

η αγένεια (ΟΥΣ.)**οι κακοί τρόποι συμπεριφοράς**

Είναι αγένεια να λες άσχημες λέξεις.

ΣΥΝ.: χοντροκοπιά, χυδαιότητα, αδιακρισία, απρέπεια

ΑΝΤ.: ευγένεια, διακριτικότητα

αγενής, ής, ές (ΕΠ.)

αυτός που δεν έχει τρόπους καλής συμπεριφοράς

Αγενής άνθρωπος.

ΣΥΝ.: απολίτιστος, χυδαίος, άξεστος, ανάγωγος, αναιδής, αδιάκριτος

ΑΝΤ.: ευγενής, ευγενικός

αγέννητος, η, ο (ΕΠ.)

αυτός που δεν έχει γεννηθεί

Πριν εκατό χρόνια εγώ ήμουν αγέννητος.

ΑΝΤ.: γεννημένος

αγέραςτος, η, ο (ΕΠ.)

αυτός που δεν γεννά

Ο παππούς μου είναι 90 χρονών και είναι αγέραςτος.

ΣΥΝ.: ακμαίος

ΑΝΤ.: γερασμένος

το αγέρι και το αέρι (ΟΥΣ.)**ο απαλός, ο ευχάριστος άνεμος**

Φύσηξε το απαλό αγέρι και της χάιδεψε το πρόσωπο.

ΣΥΝ.: αεράκι, αύρα

αγέρωχος, η, ο (ΕΠ.)**1. αυτός που είναι περήφανος, μεγαλόπρεπος**

Οι ήρωες έχουν αγέρωχο περπάτημα.

Αγέρωχο βλέμμα.

ΣΥΝ.: υπερήφανος, μεγαλοπρεπής

2. ο ακατάδεκτος, ο υπερόπτης

Αγέρωχη συμπεριφορά.

ΣΥΝ.: ακατάδεκτος, υπερόπτης

άγευστος, η, ο (ΕΠ.)

αυτός που δεν έχει γεύση

Το φαγητό είναι άγευστο.

ΣΥΝ.: άνοστος, ανούσιος

ΑΝΤ.: γευστικός, εύγευστος

το αγιάζι (ΟΥΣ.)

το κρύο του χειμώνα τα πρωινά και τα βράδια όταν έχει ξάστερη νύχτα

Κρύωσε από το πρωινό αγιάζι.

αγιάζω (Ρ.)**1. κάνω κάτι άγιο**

Οι πιστοί περίμεναν τον παπά, να αγιάσει τα νερά την ημέρα των Φώτων.

2. ευλογώ, κάνω αγιασμό

Ζήτησαν από τον παπά να τους αγιάσει.

3. γίνομαι άγιος, αποκτώ αγιότητα

Αυτή η γυναίκα θα αγιάσει με τόσα βάσανα που έχει.

ΦΡΑΣΕΙΣ**-ο σκοπός αγιάζει τα μέσα**

η δικαιολογία που χρησιμοποιούμε για μία κακή, άδικη πράξη μας, για να μπορέσουμε να πετύχουμε αυτό που επιθυμούμε

το αγίασμα (ΟΥΣ.)**το αγιασμένο νερό**

Ο παπάς είχε το αγίασμα στην εκκλησία.

ΣΥΝ.: αγιασμός

ο αγιασμός (ΟΥΣ.)**1. η τελετή του καθγιασμού**

Το σχολικό έτος αρχίζει με τον αγιασμό.

Ο αγιασμός των υδάτων.

2. το αγίασμα

Οι πιστοί ήπιαν τον αγιασμό.

η αγιαστούρα (ΟΥΣ.)

το ματσάκι από βασιλικό με το οποίο ο παπάς ραντίζει τους πιστούς με αγιασμό

Ο παπάς ράντισε τους μαθητές με την αγιαστούρα.

αγιάτρευτος, η, ο (ΕΠ.)

αυτός που δεν μπορεί να γιατρευτεί, να θεραπευτεί

Αγιάτρευτη πληγή.

Αγιάτρευτος καημός.

Αγιάτρευτη ασθένεια.

ΣΥΝ.: αθεράπευτος

αγίνωτος, η, ο (ΕΠ.)

αυτός που δεν έχει ωριμάσει

Τα αγίνωτα σταφύλια είναι ξινά.

ΣΥΝ.: άγουρος

ΑΝΤ.: γινωμένος, ώριμος

ο αγιοβασιλιάτικος (ΕΠ. ΩΣ ΟΥΣ.)

αυτός που έχει σχέση με τον Άγιο Βασίλη, τη μέρα

της γιορτής του, την Πρωτοχρονιά

Αγιοβασιλιάτικη πίτα.

ΣΥΝ.: πρωτοχρονιάτικος

ο αγιογδύτης (ΟΥΣ.)

αυτός που κλέβει τους αγίους, ο αδίστακτος κλέφτης

Ο αγιογδύτης έκλεψε μία φτωχή γριά.

ΣΥΝ.: ιερόσυλος

η αγιογραφία (ΟΥΣ.)

1. η τέχνη του αγιογράφου

Η αγιογραφία είναι μία τέχνη που αρέσει στους πιστούς.

2. η απεικόνιση ενός αγίου

Μέσα στην εκκλησία υπάρχουν αγιογραφίες.

ΣΥΝ.: εικόνα, εικόνισμα

ο αγιογράφος (ΟΥΣ.)

ο ζωγράφος αγιογραφιών

Ο αγιογράφος ζωγράφισε τον Άγιο Νικόλαο.

το αγιοδημητριάτικο (ΕΠ. ΩΣ ΟΥΣ.)

το χρυσάνθεμο

Μάζεψα από τον κήπο μια αγκαλιά αγιοδημητριάτικα.

το αγιόκλημα (ΟΥΣ.)

αναρριχητικό φυτό με άνθη που μυρίζουν έντονα

Το αγιόκλημα που φύτεψαμε στην αυλή μας μυρίζει πολύ όμορφα.

άγιος, ία, ιο (ΕΠ.)

1. ο αφιερωμένος στο Θεό, αυτός που έχει σχέση με το Θεό

Το Άγιο Μύρο.

Το Άγιο Πνεύμα.

ΣΥΝ.: ιερός, θείος

2. αυτόν που γιορτάζουν οι πιστοί, γιατί έζησε σύμφωνα με το λόγο του Θεού

Ο Άγιος Ιωάννης.

3. ο καλός άνθρωπος, ο άγιος, ο άκακος

Ο μακαρίτης ήταν άγιος άνθρωπος.

ΣΥΝ.: ενάρετος, ευσεβής, αγνός, ηθικός

ΑΝΤ.: ανήθικος, κακός, διαβολικός

ΦΡΑΣΕΙΣ

-είχε άγιο

ήταν τυχερός

Το ατύχημα ήταν πολύ σοβαρό, είχε άγιο που βγήκαν ζωντανοί.

-κι άγιος ο Θεός

όταν κάνουμε κάτι πολύ συχνά

Το μόνο που τον ενδιαφέρει είναι δουλειά κι άγιος ο Θεός.

-καλά και άγια τα λες!

μιλάς σωστά

-κάνει τον άγιο

υποκρίνεται τον αθώο

-κι ο άγιος φοβέρα θέλει

όλοι χρειάζεται να αισθανθούν πίεση ή απειλή

-μα τον άγιο!

λέγεται ως όρκος

το αγκάθι (ΟΥΣ.)

1. μυτερή προεξοχή στον κορμό των φυτών

Η τριανταφυλλιά έχει πολλά αγκάθια.

2. κάθε αγκαθωτό φυτό

Ο κήπος γέμισε αγκάθια.

3. κάτι που εμποδίζει, ενοχλεί, στενοχωρεί

Η ζήλια είναι αγκάθι στη σχέση τους.

ΣΥΝ.: εμπόδιο, φραγμός, κώλυμα

ΦΡΑΣΕΙΣ

-κάθομαι στα αγκάθια

νιώθω πολύ άσχημα, αγωνιώ, ανησυχώ

-από αγκάθι βγαίνει ρόδο και από ρόδο βγαίνει αγκάθι

από κακούς γονείς γεννιούνται σωστά παιδιά και

από καλούς γονείς κακά παιδιά

-τι γυρεύεις ξυπόλητος στ' αγκάθια;

τι πας να κάνεις αφού είσαι απροετοίμαστος;

αγκάθινος, η, ο και αγκαθένιος, ια, ιο (ΕΠ.)

αυτός που είναι φτιαγμένος από αγκάθια ή είναι δεμένος με αγκάθια

Αγκάθινο στεφάνι.

αγκαθωτός, ή, ό και αγκαθερός, ή, ό (ΕΠ.)

1. αυτός που έχει πολλά αγκάθια

Τον φόρεσαν το αγκαθωτό στεφάνι.

2. αυτός που τρυπάει στο άγγιγμά του

Πρόσεξε πώς θα περάσεις από τον αγκαθωτό φράχτη, για να μην τρυπηθείς.

η αγκαλιά (ΟΥΣ.)

1. το μέρος του ανθρώπινου σώματος ανάμεσα στα

λυγισμένα μπράτσα και στο στήθος

Η μητέρα κράτησε στην αγκαλιά της το παιδί της.

2. ό,τι μπορεί να χωρέσει η ανθρώπινη αγκαλιά

*Μια αγκαλιά ξύλα.
Μια αγκαλιά λουλούδια.*

3. το αγκάλιασμα

Το μωρό έμαθε στην αγκαλιά της, όταν το αφήνει κλαίει.

4. αγκαλιαστά

Κοιμούνται αγκαλιά.

ΦΡΑΣΕΙΣ

-με ανοιχτές αγκάλες
δέχομαι κάποιον εγκάρδια, με χαρά

αγκαλιάζω (P.)

1. παίρνω κάποιον στην αγκαλιά μου

Αγκάλιασε τη φίλη της και τη φίλησε.

2. περικυκλώνω, είμαι γύρω από κάτι

Οι φλόγες αγκάλιασαν τα σπίτια.

3. συμπεριφέρομαι φιλικά, δείχνω στοργή, ενδιαφέρον, αγάπη κ.τλ.

Ο διευθυντής αγκάλιασε από την αρχή τις προσπάθειές μας.

το αγκάλιασμα (ΟΥΣ.)

το σφιξίμο κάποιου ή κάτι στην αγκαλιά μας

Το τελευταίο αγκάλιασμα πριν το χωρισμό.

Ερωτικό αγκάλιασμα.

η αγκίδα (ΟΥΣ.)

μιτερό κομμάτι ξύλου σαν αγκάθι

Έπιασα εκείνο το ξύλο και το χέρι μου γέμισε αγκίδες.

ΣΥΝ.: σκλήθρα

η αγκινάρα (ΟΥΣ.)

πράσινο κηπευτικό φυτό με πολλά μιτερά φύλλα και ο καρπός του

Σήμερα μαγείρεψα αγκινάρες.

το αγκίστρι (ΟΥΣ.)

μικρός γάντζος για το κρέμασμα διαφόρων αντικειμένων και εργαλείο ψαράδων

Ο ψαράς μάζεψε τα αγκίστρια του και πήγε για ψάρεμα.

αγκιστρώνω (P.)

πιάνω ή ψαρεύω στο αγκίστρι

Ο ψαράς αγκιστροσε ένα ψάρι.

ΣΥΝ.: γαντζώνω

ANT.: απαγκιστρώνομαι

το αγκομαχητό (ΟΥΣ.)

η βαριά αναπνοή λόγω κούρασης, δυσκολίας, αρρώστιας κ.λπ.

Καθώς ανέβαινε τα σκαλιά ακουγόταν το αγκομαχητό του.

ΣΥΝ.: λαχάνιασμα

αγκομαχώ (P.)

αναπνέω με δυσκολία

Το σπíti τους είναι στο βουνό και αγκομαχώ κάθε φορά που τους επισκέπτομαι.

ΣΥΝ.: λαχανιάζω, ξεφυσώ

η αγκράφα (ΟΥΣ.)

διακοσμητική καρφίτσα που μπαίνει σε ζώνη, σε παπούτσι, τσάντα. Τη χρησιμοποιούμε και για να κουμπώνουμε και για να διακοσμούμε.

Η αγκράφα στη ζώνη μου είναι μεγάλη και χρυσή.

η αγκύλη (ΟΥΣ.)

τα σημάδια, σημεία στίξης [] που τα χρησιμοποιούμε αντί για παρένθεση

η άγκυρα (ΟΥΣ.)

σιδερένιο αγκυλωτό όργανο που το ρίχνουν στη θάλασσα για να ακινητοποιήσουν ένα πλοίο

Το πλοίο, όταν μπήκε στο λιμάνι, έριξε την άγκυρά του.

ΦΡΑΣΕΙΣ

-ρίχνω άγκυρα
μένω κάπου μόνιμα
-σηκώνω άγκυρα
φεύγω για ταξίδι

το αγκυροβόλημα (ΟΥΣ.)

το άραγμα του πλοίου όταν φτάνει στο λιμάνι και έχει ρίξει την άγκυρά του

Το αγκυροβόλημα του πλοίου.

ΣΥΝ.: δέσιμο

αγκυροβολώ (P.)

1. ρίχνω την άγκυρα και μένω εκεί

Τα πλοία αγκυροβόλησαν στο λιμάνι.

ΣΥΝ.: αράζω

2. μένω κάπου μόνιμα

Σταμάτησε τα ταξίδια και αγκυροβόλησε στο χωριό του.

ο αγκώνας (ΟΥΣ.)

η εξωτερική γωνία που σχηματίζει το λυγισμένο χέρι

Ανγίζω τον αγκώνα.

Τεντώνω τον αγκώνα.

η αγκωνιά (ΟΥΣ.)

το χτύπημα με τον αγκώνα

Τον έριξε μία αγκωνιά και τον χτύπησε στα πλευρά.

αγναντεύω (P.)

κοιτάζω από μακριά ή από ψηλά

Το σπíti του βρίσκεται ψηλά στο λόφο και μπορεί να αγναντεύει τη θάλασσα.

ΣΥΝ.: κοιτάζω, θωρώ, ατενίζω

η άγνοια (ΟΥΣ.)

έλλειψη γνώσης ή ενημέρωσης

Η φίλη μου έχει άγνοια για το τι γίνεται στο σπíti της αυτή τη στιγμή.

ΣΥΝ.: αγνωσία, αμάθεια

ANT.: γνώση, ενημέρωση, πληροφόρηση

ο αγνοούμενος, η αγνοούμενη (MET. ΩΣ ΟΥΣ.)

αυτός που η τύχη του αγνοείται, που δεν ξέρουμε αν ζει, τα ίχνη του έχουν χαθεί ύστερα από ένα δυστύχημα, μία στρατιωτική επέμβαση κ.λπ.

Από το ναυάγιο υπάρχουν τρεις αγνοούμενοι ναύτες.

αγνός, ή, ό (ΕΠ.)

1. αυτός που είναι ηθικά καθарός, που δεν έχει κακία και πονηριά

Τα μικρά παιδιά είναι αγνά.

ΣΥΝ.: ηθικός, απονήρευτος, αθώς, αδιάφθορος, τίμιος

ΑΝΤ.: πονηρός, ανήθικος

2. (για πράγματα) ο γνήσιος, ο ανόθευτος, αυτός που δεν έχει νοθευτεί, που δεν χαλάει η ποιότητά του

Αγνό κρασί.

Το φαγητό έγινε από αγνά υλικά.

ΣΥΝ.: ανόθευτος, γνήσιος

ΑΝΤ.: νοθευμένος

αγνώ (Ρ.)

1. δεν ξέρω κάτι, δεν είμαι σε θέση να ξέρω

Αγνώ γιατί θέλει να φύγει από το σπίτι του.

ΑΝΤ.: γνωρίζω, ξέρω, είμαι ενήμερος

2. αδιαφορώ για κάποιον ή για κάτι, δεν δίνω σημασία σε κάποιον ή κάτι

Μου μίλησε, αλλά εγώ τον αγνόησα.

ΣΥΝ.: περιφρονώ, αδιαφορώ

ΑΝΤ.: υπολογίζω, ενδιαφερόμαι, λογαριάζω

ο αγνώμονας (ΟΥΣ.)

αυτός που είναι αχάριστος, που δεν αναγνωρίζει ό-τι κάποιος του έκανε κάτι καλό

Ο φίλος σου είναι αγνώμονας, τόσα ρούχα του έδωσαν και αυτός δεν είπε ούτε ένα ευχαριστώ.

ΣΥΝ.: αχάριστος

ΑΝΤ.: ευγνώμονας

η αγνωμοσύνη (ΟΥΣ.)

το να είναι κανείς αγνώμονας, αχάριστος

Όλοι έτρεξαν να τον βοηθήσουν και αυτός έδειξε αγνωμοσύνη.

ΣΥΝ.: αχαριστία

ΑΝΤ.: ευγνωμοσύνη

ο αγνώριστος (ΕΠ. ΩΣ ΟΥΣ.)

αυτός που δεν αναγνωρίζεται εύκολα γιατί έχει αλλάξει

Έβαψε τα μαλλιά της και έγινε αγνώριστη.

Αγόρασα νέα έπιπλα για το σπίτι και το έκανα αγνώριστο.

ΣΥΝ.: αλλαγμένος, παραμορφωμένος, μεταμορφωμένος

ΑΝΤ.: ίδιος, γνώριμος

άγνωστος, η, ο (ΕΠ.)

1. αυτός που δεν είναι γνωστός, που δεν τον ξέρουμε

Το παρελθόν του μας είναι άγνωστο.

ΑΝΤ.: γνώριμος, γνωστός

2. το πρόσωπό που δεν το γνωρίζει κανείς

Άνοιξε την πόρτα και είδε έναν άγνωστο.

ΑΝΤ.: γνωστός

άγονος, η, ο (ΕΠ.)

1. αυτός που δεν είναι εύφορος, που δεν βγάζει πολλούς καρπούς (για τόπο)

Το χωράφι του είναι άγονο.

ΣΥΝ.: άκαρπος, χέρσος, στείρος, άφορος

ΑΝΤ.: γόνιμος, καρπερός, εύφορος

2. αυτός που δεν φέρνει αποτέλεσμα, που δεν έχει επιτυχία (κυρίως για προσπάθειες, ενέργειες)

Άγονη συζήτηση.

Άγονη προσπάθεια.

ΣΥΝ.: άκαρπος, μάταιος, άνώφελος

ΑΝΤ.: αποδοτικός, γόνιμος, αποτελεσματικός

η αγορά (ΟΥΣ.)

1. ο τόπος που οι άνθρωποι αγοράζουν και πουλάνε πράγματα

Κάθε Τετάρτη πηγαίνει στην αγορά για τα ψώνια της εβδομάδας.

ΣΥΝ.: παζάρι, πιάτσα, μαγαζιά, καταστήματα

2. η αγορά ενός πράγματος και το να αγοράζει κάποιος κάτι

Η αγορά που έκανε του έφερε μεγάλα κέρδη.

Αγορά σπιτιού.

ΑΝΤ.: πώληση

ΦΡΑΣΕΙΣ

-λαϊκή αγορά

η υπαίθρια αγορά

-μαύρη αγορά

η πώληση πραγμάτων σε υπερβολική τιμή

αγοράζω (Ρ.)

1. αποκτώ κάτι με χρήματα

Αγόρασα ένα ωραίο ζευγάρι μπότες.

ΣΥΝ.: ψωνίζω, προμηθεύομαι

2. δωροδοκώ, εξαγοράζω, αποκτώ την εύνοια κάποιου με παράνομο τρόπο

Ήταν τόσο πλούσιος που αγόρασε τη σιωπή του μάρτυρα.

ΣΥΝ.: δωροδοκώ, εξαγοράζω

ΦΡΑΣΕΙΣ

-αγοράζω λόγια

προσέχω τι λένε οι άλλοι, για να πληροφορηθώ ή να μεταφέρω τις πληροφορίες στον ενδιαφερόμενο

-σε πουλά και σε αγοράζει

είναι πολύ έξυπνος ή πονηρός

η αγοραπωλησία (ΟΥΣ.)

η αγορά και η πώληση αγαθών, όπως εμπορεύματα, ακίνητα κ.λπ.

Η αγοραπωλησία της εταιρείας έγινε μέσα στο Σαββατοκύριακο.

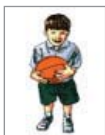
ΣΥΝ.: συναλλαγή, δοσοληψία

ο αγοραστής, η αγοράστρια (ΟΥΣ.)

αυτός που αγοράζει

Βρέθηκε αγοραστής για το διαμέρισμα.

ΑΝΤ.: πωλητής

το αγόρι (ΟΥΣ.)**το αρσενικό παιδί**

Έχει δύο παιδιά, ένα αγόρι κι ένα κορίτσι.

Το αγόρι έπαιξε μόνο του.

ΣΥΝ.: γιος

ο αγορίστικος (ΕΠ. ΩΣ ΟΥΣ.)

αυτός που έχει σχέση με αγόρια, που ταιριάζει σε αγόρια

Αγορίστικο παντελόνι.

ΑΝΤ.: κοριτσίστικος

το αγοροκόριτσο (ΟΥΣ.)

κορίτσι που έχει τρόπους αγοριού, που κάνει παρέα με αγόρια και φέρεται σαν αγόρι

Η Μαρία έχε πέντε αδελφια γι' αυτό μεγάλωσε και έγινε αγοροκόριτσο.

η αγουρίδα (ΟΥΣ.)

το άγουρο σταφύλι

Τα σταφύλια που αγόρασα ήταν αγουρίδες.

ΦΡΑΣΕΙΣ

-αγάλι αγάλι γίνεται η αγουρίδα μέλι

κάθε τι ωριμάζει σταδιακά και όλα τα πράγματα θέλουν υπομονή

αγουροξυπνημένος, η, ο (ΜΕΤ. ΩΣ ΕΠ.)

αυτός που ξύπνησε χωρίς να χορτάσει ύπνο, που ξύπνησε πριν από λίγο

Η Μαρία βγήκε στο μπαλκόνι αγουροξυπνημένη, να δει ποιος έκανε τόσο θόρυβο και την ξύπνησε.

άγουρος, η, ο (ΕΠ.)

1. αυτός που δεν έχει ωριμάσει (για καρπούς)

Τα φρούτα είναι άγουρα ακόμη, δεν κάνει να τα φας.

ΣΥΝ.: αγίνωτος

ΑΝΤ.: γινωμένος, ώριμος

2. αυτός που δεν έφτασε ακόμη στην τέλεια ανάπτυξη, που δεν έχει ολοκληρωθεί σωματικά ή πνευματικά (για πρόσωπα)

Είναι άγουρο παιδί ακόμη.

ΣΥΝ.: ανώριμος

ΑΝΤ.: ώριμος

αγουρωπός, ή, ό (ΕΠ.)

αυτός που φαίνεται ακόμη άγουρος

Οι ντομάτες είναι αγουρωπές.

αγράμματος, η, ο (ΕΠ.)

1. αυτός που δε γνωρίζει γράμματα, που δεν ξέρει να γράφει και να διαβάζει

Αυτός που βλέπεις είναι αγράμματος, δεν ξέρει ούτε το όνομά του να γράψει.

ΣΥΝ.: αναλφάβητος, αμόρφωτος, απαίδευτος

ΑΝΤ.: εγγράμματος, γραμματισμένος, μορφωμένος

2. αυτός που έχει περιορισμένη, ανεπαρκή γραμματική κατάρτιση

Σε μεγάλη ηλικία αποφάσισε να συνεχίσει το σχολείο για να μη μείνει αγράμματος.

ΣΥΝ.: αμόρφωτος, ημιμαθής

ΑΝΤ.: γραμματισμένος, μορφωμένος, σπουδασμένος, εγγράμματος

3. αυτός που δεν έχει πείρα σε κάτι

Αγόρασα το σπίτι και την έπαθα σαν αγράμματος.

ΑΝΤ.: καταρτισμένος, γνώστης

ΦΡΑΣΕΙΣ

-άνθρωπος αγράμματος ξύλο απελέκητο

πόσο σημαντική είναι η παιδεία στον άνθρωπο

η αγραμματοσύνη (ΟΥΣ.)

το να είναι κανείς αγράμματος

Δε θέλει να δείξει την αγραμματοσύνη του. Ντρέπεται!

ΣΥΝ.: αμορφωσιά, αμάθεια

ΑΝΤ.: μόρφωση

άγραφος, η, ο και άγραφος, η, ο (ΕΠ.)

1. αυτός που δεν έχει γραφτεί

Ξέχασε το ημερολόγιό του και για μέρες έμεινε άγραφο.

2. αυτός που πάνω του δεν έχει γραφτεί τίποτα

Άγραφος πίνακας.

3. ο μαθητής που δεν έχει γράψει τα μαθήματά του

Πήγε στο σχολείο άγραφος.

ΦΡΑΣΕΙΣ

-αυτό είναι από τα άγραφα

αυτό είναι πρωτάκουστο

η αγριάδα (ΟΥΣ.)

1. η άγρια όψη κάποιου

Η αγριάδα τον προσώπου του φόβισε τα μικρά παιδιά.

2. το άγριο τοπίο

Το δάσος έχει αγριάδα.

ΦΡΑΣΕΙΣ

-πουλάω αγριάδα

κάνω το σκληρό, τον άγριο

η αγριελιά (ΟΥΣ.)

η άγρια ελιά

Στους αρχαίους ολυμπιακούς αγώνες, τα στεφάνια για τους νικητές, τα έκοβαν από αγριελιές.

το αγρίεμα (ΟΥΣ.)

1. το να αγριέψει κάποιος

Τα παιδιά δε θέλουν αγρίεμα.

ΣΥΝ.: φοβέρα, εκφοβισμός

2. το να γίνει κάτι χειρότερο, η επιδείνωση, η χειροτέρευση

Ο ψαράς δεν πήγε για ψάρεμα, γιατί φοβήθηκε το αγρίεμα του καιρού.

ΣΥΝ.: χειροτέρευση, επιδείνωση,

ΑΝΤ.: καλύτερευση, βελτίωση

αγριεύω (P.)

1. φοβερίζω κάποιον, τον τρομάζω

Για να κάτσει ήσυχα, τον αγρίεψε.

ΣΥΝ.: τρομοκρατώ, σκιάζω, τρομάζω

2. κάνω κάποιον να εξαγριωθεί, να θυμώσει

Τα παιδιά φώναζαν δυνατά και εξαγρίωσαν το γείτονά τους.

ΣΥΝ.: εξαγριώνω, εξοργίζω, θυμώνω

ΑΝΤ.: ημερώνω, καθησυχάζω

3. χειροτερεύω, γίνομαι χειρότερος

Ο καιρός αγρίεψε.

ΣΥΝ.: χειροτερεύω

ΑΝΤ.: καλύτερεύω, βελτιώνομαι

το αγρίμι (ΟΥΣ.)

1. το άγριο ζώο

Μην πας στο δάσος, έχει πολλά αγρίμια.

ΣΥΝ.: θηρίο

2. ο ατίθασος άνθρωπος

Αυτή την κοπέλα δεν την κάνεις καλά εύκολα, είναι σκέτο αγρίμι.

ΑΝΤ.: ήρεμος, άκακος

ο αγριόγατος, η αγριόγατα (ΟΥΣ.)

1. μικρό ζώο θηλαστικό και σαρκοφάγο που μοιάζει με την κατοικίδια γάτα

Αν πας στο δάσος, μπορεί να δεις και καμιά αγριόγατα.

2. η γάτα που πρώτα ζούσε με τους ανθρώπους και μετά έφυγε και ζει σε άγρια κατάσταση

Στο δρόμο μας επιτέθηκε μια αγριόγατα.

το αγριογούρουνο (ΟΥΣ.)

το άγριο γουρούνι το οποίο έχει μακριά τα δύο μπροστινά του δόντια

Οι κυνηγοί κυνηγούν αγριογούρουνα στα δάση.

ΣΥΝ.: αγριόχοιρος, κάπρος

το αγριοκάτσικο (ΟΥΣ.)

1. το άγριο κατσίκι

Τα βουνά του χωριού μου είναι γεμάτα αγριοκάτσικα.

2. ο ζωηρός και ατίθασος άνθρωπος

Αυτή η κοπέλα είναι σωστό αγριοκάτσικο.

ΣΥΝ.: ζωηρός, ατίθασος

αγριοκοιτάζω (P.)

βλέπω κάποιον με άγριο βλέμμα

Επειδή πειράξαμε τα ρούχα του, μας αγριοκοίταξε.

ΣΥΝ.: αγριοβλέπω

το αγριολούλουδο (ΟΥΣ.)

το άγριο λουλούδι που φυτρώνει μόνο του στους αγρούς, ακαλλιέρηγο

Ο κήπος μας είναι γεμάτος αγριολούλουδα.

άγριος, α, ο (ΕΠ.)

1. αυτός που δεν έχει εξημερωθεί (για ζώα)

Στη ζούγκλα θα δεις πολλά άγρια ζώα.

ΣΥΝ.: αδάσαστος, ανήμερος

2. αυτό που φυτρώνει μόνο του, χωρίς καλλιέργεια (για φυτά)

Αυτά που βλέπεις είναι όλα άγρια δέντρα.

Άγρια χόρτα.

ΑΝΤ.: καλλιεργημένος

3. ο πρωτόγονος, ο απολίτιστος άνθρωπος

Υπάρχουν ακόμη άγριες φυλές.

ΣΥΝ.: βάρβαρος

ΑΝΤ.: πολιτισμένος

4. αυτός που φέρεται σκληρά

Αυτός ο άνθρωπος είναι άγριος με τα ζώα.

ΣΥΝ.: βίαιος, απότομος

5. αυτός που δεν είναι λείος

Αυτός ο τοίχος είναι πολύ άγριος.

ΣΥΝ.: τραχύς

η αγριότητα (ΟΥΣ.)

1. η αγριάδα, η σκληρότητα κάποιου

Η αγριότητα της φωνής.

Η αγριότητα του βλέμματος.

ΣΥΝ.: αγριάδα, σκληρότητα

2. η απανθρωπιά, η σκληρή πράξη

Η δασκάλα μίλησε στους μαθητές για τις αγριότητες των Γερμανών στο Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο.

ΣΥΝ.: βαρβαρότητα, ωμότητα

η αγριοφωνάρα (ΟΥΣ.)

η άγρια και δυνατή φωνή

Η αγριοφωνάρα του ακούστηκε σε όλη τη γειτονιά.

ο αγριόχοιρος (ΟΥΣ.)

το άγριο γουρούνι

Το δάσος έχει αγριόχοιρους.

αγριωπός, ή, ό (ΕΠ.)

αυτός που φαίνεται αγριεμένος

Βλέμμα αγριωπό.

ΣΥΝ.: βλοσυρός

η αγροικία (ΟΥΣ.)

το σπίτι στο αγρόκτημα

Η αγροικία τους είναι στη μέση του αγροκτήματος.

το αγρόκτημα (ΟΥΣ.)

η έκταση που έχει γεωργικές και κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις

Το αγρόκτημά τους είναι τεράστιο.

ΣΥΝ.: φάρμα

ο αγρός (ΟΥΣ.)

η γη στην οποία καλλιεργούνται ορισμένα ετήσια φυτά όπως είναι τα δημητριακά

Ο αγρός είναι γεμάτος σιτάρι.

ΣΥΝ.: χωράφι, λιβάδι

ΦΡΑΣΕΙΣ

-αγρόν ηγόρασα

αδιαφορώ

ο αγρότης, η αγρότισσα (ΟΥΣ.)

Αυτός που ασχολείται με την καλλιέργεια της γης

Ο πατέρας μου είναι αγρότης.

ΣΥΝ.: γεωργός